

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ*

THE PARTICIPATORY ADMINISTRATION IN BILATERAL VOCATIONAL EDUCATION MANAGEMENT OF VOCATIONAL COLLEGES IN CHAIYAPHUM PROVINCE

พิชิต สมศรี*, ธีรังกูร วรบำรุงกุล, เรียงวิชัย นิลโคตร

Pichit Somsri, Theerangkoon Warabamrunkul, Reongwit Nilkote

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จันทบุรี ประเทศไทย

Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi, Thailand

*Corresponding author E-mail: pichit.s@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ 2) เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ และ 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน การศึกษาเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .987 สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์และสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การศึกษาเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และตัวแทนสถานประกอบการ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 10 คน และการสนทนากลุ่ม จำนวน 5 คน เป็นการเลือกแบบเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ตรวจสอบแบบสามเส้า และนำเสนอเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิประกอบด้วย 1) จัดทำแผนการดำเนินงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) สร้างข้อตกลงร่วมกัน 3) การบริหารการจัดการเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน และ 4) การบริหารจัดการโครงสร้างบริหารงานแบบการบูรณาการ

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, อาชีวศึกษา, ระบบทวิภาคี

Abstract

The objectives of this research were: 1) To study the participatory management of bilateral vocational education management of colleges affiliated with Chaiyaphum Vocational Education, 2) To compare the participatory management of bilateral vocational education management of

* Received December 16, 2023; Revised December 28, 2023; Accepted December 30, 2023

colleges affiliated with Chaiyaphum Vocational Education, and 3) To propose guidelines for the development of participatory management in bilateral vocational education management of colleges affiliated with Chaiyaphum Vocational Education. In a quantitative study, a sample of 331 school administrators, teachers, and educational personnel was surveyed with a confidence value of .987. A qualitative study of 10 people, including school administrators, teachers, educational personnel, parents, students, and workplace representatives, was conducted with in - depth interviews and group discussions of 5 people. Analyze content data Use triangular examination and descriptive presentations. The results of the research showed that 1) Participatory management in the bilateral education system of Chaiyaphum Vocational Education Colleges as a whole and in terms was at a high level, 2) A comparison of participatory management in the bilateral education system of Chaiyaphum Vocational Education Colleges found that there was a statistically significant difference in overall and individual aspects, and 3) A participatory management approach in the bilateral education system management of Chaiyaphum Vocational Education Colleges, 1) Prepared a bilateral vocational education implementation plan, 2) Established mutual agreements, 3) Managed management for mutual benefits, and 4) integrated management structure.

Keywords: Participatory Administration, Vocational Education, Bilateral System

บทนำ

รากฐานสังคมที่ดีเกิดขึ้นโดยการศึกษา การศึกษาถือเป็นหนึ่งในเรื่องสำคัญระดับชาติเพราะมีส่วนสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจของชาติขึ้นจากกลุ่มวิชาชีพที่ใช้เพียงแรงงานฝีมือ สู่ระดับแรงงานที่เพิ่มการใช้สติปัญญามากขึ้นหลังจากนั้นนำสติปัญญาที่ได้รับเข้าพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เกิดมูลค่าที่เพิ่มขึ้น นำไปสู่เศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2547) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษ ตามวรรคหนึ่งเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจวินัยอารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สม กับวัยโดยส่งเสริม และสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยรัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับและโดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้ การจัดการศึกษาดังกล่าว มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการ และตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วยการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามนั้นรัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน (ราชกิจจานุเบกษา, 2560)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มีนโยบายในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Education) ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กล่าวว่า การจัดการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ และมาตรา 8 (3) ได้กล่าวว่า การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ การปฏิรูปการอาชีวศึกษาจึงให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับภาคการผลิตและภาคบริการ ทั้งในด้านการจัดการวิชาการ การใช้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและทรัพยากรร่วมกัน ในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการจริง เพื่อให้ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาออกไป เป็นช่างฝีมือและเป็นช่างเทคนิคเต็มรูปแบบ สามารถประกอบอาชีพหรือเป็นผู้ประกอบการเองได้ และสนองความต้องการในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

อาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วยวิทยาลัยในสังกัดภาครัฐ จำนวน 5 วิทยาลัย คือ วิทยาลัยเทคนิคชัยภูมิ วิทยาลัยการอาชีพบำเหน็จณรงค์ วิทยาลัยอาชีวเมืองชัยภูมิ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชัยภูมิ และวิทยาลัยการอาชีพแก้งคร้อ ในปัจจุบันอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี (ทล.บ.) ทั้งในระบบปกติและระบบทวิภาคี และจากรายงานการติดตามและประเมินผล การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า จำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2564 ข้อมูลจำนวนผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีปริมาณน้อย ซึ่งสถานประกอบการมีความต้องการมาก เนื่องจากผู้ปกครองนักเรียนนักศึกษาให้ความสนใจและขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี สำหรับวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิมีความพร้อมในการจัดการศึกษาวิชาชีพระบบทวิภาคี ทั้งด้านการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ และการวัดและการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ได้เห็นความสำคัญของการพัฒนากำลังคนระดับเทคนิค ให้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานในระดับชาติ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้ปกครอง ผู้เรียนให้ความสนใจมากขึ้น จำเป็นที่จะต้องสร้างคุณภาพการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้เป็นไปอย่างมีรูปธรรม โดยนำหลักการที่จะส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนระบบอาชีวศึกษาทวิภาคีประสบผลสำเร็จ คือ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยความสำเร็จในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีนั้นจะต้องมีความพร้อมและเกิดการมีส่วนร่วมในทุกด้านเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและมีความต้องการแสวงหาความรู้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติงาน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2558)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยของสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ เพื่อประโยชน์ในขับเคลื่อนการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในการยกระดับการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี

ในการเพิ่มปริมาณผู้เรียน และเป็นส่วนหนึ่งในการปรับภาพลักษณ์ (Re - branding) ในการจัดการศึกษาทวิภาคี ให้ได้มาตรฐาน ตอบความต้องการของตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรม อันเป็นการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายของการจัดการอาชีวศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method) ประกอบด้วย วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดแนวทางในการดำเนินการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 ทั้งหมด 497 คน ซึ่งจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) ได้ 331 ตัวอย่าง และใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของวิทยาลัย เป็นชั้นของการสุ่ม หลังจากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 331 คน

การศึกษาเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษาอาชีวศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา

การศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือหลักในการศึกษา มีดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อม แนวทางการพัฒนา และการวิเคราะห์สภาพบริบท ในระยะนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในพื้นที่ (Document Study) ได้แก่

รายงานการประชุม รายงานประจำปีของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ เป็นการเลือกแบบเจาะจงจำนวน 5 คน 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนากลุ่มโดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตัวแทนสถานประกอบการ และตัวแทนผู้ปกครอง วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2565 เป็นการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน โดยไม่ซ้ำกับกลุ่มสัมภาษณ์เชิงลึก และผู้วิจัยได้กำหนดคุณภาพทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มไว้ คือ 1) เป็นผู้มีประสบการณ์และมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา 2) เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ 3) เป็นผู้มีความคิดเห็นและให้ความร่วมมือให้ข้อมูลเมื่อเกิดข้อสงสัยหรือขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เพิ่มเติมได้

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์บริบท (Content analysis) การวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ใช้ในการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาเชิงปริมาณ

1. ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of Congruence : IOC) ใช้ในการหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อความรายชื่อ ด้วยวิธีหาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product - Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกข้อความ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

3. สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ทั้งฉบับ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือแต่ละชนิด ให้นำเสนออย่างเป็นขั้นตอนดำเนินการอย่างไร อาจเขียนเป็นข้อ ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis) ทั้งจากการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม การกำหนดความหมาย การแยกแยะองค์ประกอบ การเชื่อมโยงหาความสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การนำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (T - test)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัย

โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการตรวจสอบความแตกต่างแบบ LSD

การตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ การตรวจสอบข้อมูลด้วยเทคนิคสามเส้า (Triangulation) ประกอบด้วย การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล ทฤษฎีที่นำมาใช้ประกอบการสังเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ในครั้งนี้ดำเนินการ ดังนี้

ผลการศึกษการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัด อาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของบุคลากรใน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

รายการ	จำนวน	
	(n = 331)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	149	45.3
หญิง	182	54.7
รวม	331	100.00
2. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	83	25
ระดับปริญญาตรี	178	53
สูงกว่าปริญญาตรี	70	22
รวม	331	100.00
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี	178	53.8
ประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	49	14.8
ประสบการณ์มากกว่า 11 ปี	104	31.4
รวม	331	100.00
4. ขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ		
ขนาดเล็ก	142	42.9
ขนาดกลาง	54	16.3
ขนาดใหญ่	135	40.8
รวม	331	100.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 331 คน จำแนกตามสถานภาพ เพศ ส่วนใหญ่ เป็นหญิง จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 54.70 และเป็นเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 ต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 53.80 ประสบการณ์ตั้งแต่ 5 - 10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 14.80 และ

ประสบการณ์มากกว่า 11 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ส่วนใหญ่เป็นขนาดเล็ก จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 42.29 ขนาดใหญ่ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และขนาดกลาง จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อันดับ การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ	n = 331		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ	4.40	0.32	มาก	4
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.50	0.32	มากที่สุด	2
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.53	0.33	มากที่สุด	1
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.44	0.32	มาก	3
รวม	4.58	0.32	มาก	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ มีค่าเฉลี่ย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดที่เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยอันดับแรก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.53$) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.50$) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.44$) และการมีส่วนร่วมในการวางแผน และตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.40$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ	เพศ				t	p
	ชาย		หญิง			
	(n = 150)		(n = 181)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ตัดสินใจ	4.59	0.37	4.41	0.25	5.43	.000
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.58	0.37	4.44	0.31	3.75	.000
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.57	0.31	4.50	0.28	2.22	.005
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.41	0.33	4.39	0.30	4.85	.000

* p < .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกรายด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ (p = .000) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (p = .000) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (p = .005) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (p = .000)

ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยการศึกษาเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าสามารถจำแนกได้ 4 ประเด็น คือ

1. การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ จะต้องมีการวางแผนพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสมรรถนะ เพื่อเป็นไปอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่สาขาวิชาและสาขางานกำหนด เพื่อให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้หรือปรับใช้ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยเกิดจากการร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะต้องมีความเห็นในการพัฒนาเพื่อให้สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการระบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อเป็นไปตามจุดมุ่งหมายดำเนินการโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานตามขั้นตอน ผู้บริหารมีนโยบายที่ชัดเจนและแสวงหาความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จะต้องมีความเห็นในการพัฒนาเพื่อการจัดการศึกษาที่ให้ประโยชน์กับทุกฝ่ายโดยนอกจากผลประโยชน์ที่เป็นมูลค่าเงินยังต้องเพิ่มประโยชน์ทางวิชาการซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ถ่องแท้ โดยนำความรู้ทางทฤษฎีที่เรียนกับสถานศึกษา ไปประยุกต์เข้ากับภาคปฏิบัติในสถานประกอบการได้รวมถึงประโยชน์ด้านลักษณะนิสัยการทำงาน ฝึกให้นักเรียน นักศึกษา มีความรับผิดชอบสูง ตรงต่อเวลา มีความอดทน มีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับงานที่ทำ มีความเข้าใจระบบการทำงานในสถานประกอบการ มีความเข้าใจผู้อื่นและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีในอนาคต

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันกำหนดวิธีการและเกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลการฝึกของผู้เรียน ควรแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าเป็นระยะควรจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการฝึกวิชาชีพของผู้เรียนร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ได้ข้อค้นพบสำคัญที่ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ มี 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและพัฒนา ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากทั้ง 4 ด้านสามารถอธิบายได้ครอบคลุมตามความต้องการของระบบการศึกษาในปัจจุบัน สอดคล้องกับแนวคิดของ ที่กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม มี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธานินทร์ ศรีชมภู และคณะ, 2557); (Mary, P., 1924)

1.1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการตัดสินใจ ค้นพบว่ามี 18 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียนนักศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ทั้งนี้ อันเนื่องมาจากวิทยาลัยให้ความสำคัญในการทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในส่วนของคณะผู้บริหาร และคณะดำเนินงานประกอบเป็นคณะทำงานในการวางแผนและตัดสินใจที่มีทั้งส่วนที่เป็นสถานศึกษา และสถานประกอบการโดยต้องทำงานร่วมกันทั้งสองฝ่าย

1.2 ของ ประทีป นานคงแนบ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ค้นพบว่า มี 5 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ ด้านผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการ ผู้ปกครอง นักเรียน นักศึกษา และชุมชนสามารถแก้ไขผลกระทบต่อการศึกษาอาชีพต่าง ๆ ได้ทัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากขั้นตอนการดำเนินงาน เมื่อนักเรียน นักศึกษา ไปฝึกงานในสถานประกอบการต้องรายงานให้อาจารย์นิเทศที่ดูแลได้รับทราบข้อมูล เป็นระยะ ๆ เพื่อตรวจสอบและให้คำปรึกษา เพื่อให้เกิดทักษะเกิดความรู้ ความเข้าใจเพื่อให้มีความชำนาญมากยิ่งขึ้น ถ้ามีอะไรเกิดขึ้นกับนักเรียน นักศึกษาฝึกงาน สามารถแก้ไขได้ทัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประทีป นานคงแนบ กล่าวถึง รูปแบบการนิเทศฝึกงานสำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม ตามแนวความคิดในการผสมผสานการนิเทศ (ประทีป นานคงแนบ, 2554)

1.3 ของ Lehmann, W.L. การมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ ค้นพบว่า มี 12 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด คือ นักเรียน นักศึกษาสามารถทำงานกับผู้อื่นได้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากนักเรียน นักศึกษา ได้รับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการในสถานการณ์จริงทำให้เกิดการปรับตัวให้เข้ากับสถานฝึกงานที่มีระบบ มีระเบียบ มีความรับผิดชอบในการทำงานและสามารถทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lehmann, W.L. กล่าวว่า การฝึกงานในสถานประกอบการควรมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน (Lehmann, W.L., 1997)

1.4 ของ บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก การมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนา ค้นพบว่า มี 8 ข้อ โดยข้อที่มีระดับมากที่สุด หรือสำคัญที่สุด คือ ผู้บริหารวิทยาลัย ครู บุคลากรทางการศึกษา สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการทดสอบฝีมือระหว่างการศึกษาอาชีพ ทั้งนี้ เนื่องจากการนิเทศติดตามของคณะครูและการเชื่อมโยงที่เอื้อต่อการประเมินผลการเรียนของนักเรียน นักศึกษาที่อยู่ในขณะฝึกประสบการณ์ เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ก็จะได้บุคคลที่เรียนจบหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างคุณลักษณะแรงงาน ฝีมืออาชีพในระดับอาชีวศึกษา (บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก, 2559)

2. เปรียบเทียบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ

2.1 ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ให้ความสำคัญต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไปในทิศทางเดียวกันทั้งในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงตัวแปรเพศในการกำหนดหน้าที่หรือความรับผิดชอบในงานแต่ละด้าน แต่จะคำนึงในเรื่องของความรู้ความสามารถของบุคคลนั้น ๆ เป็นสำคัญ อันจะทำให้สถานศึกษาสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ ซึ่งจะต้องยอมรับว่าในปัจจุบันเกิดความเท่าเทียมทางเพศเกิดขึ้นในทุกระดับ ดังนั้น ปัจจัยด้านเพศจึงไม่ได้มีผลกระทบใด ๆ ต่อการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หรือการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2.1.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ โดยการปฏิบัติของทุกคนในองค์กรนั้นไปในทิศทางเดียวกัน มีแนวปฏิบัติที่

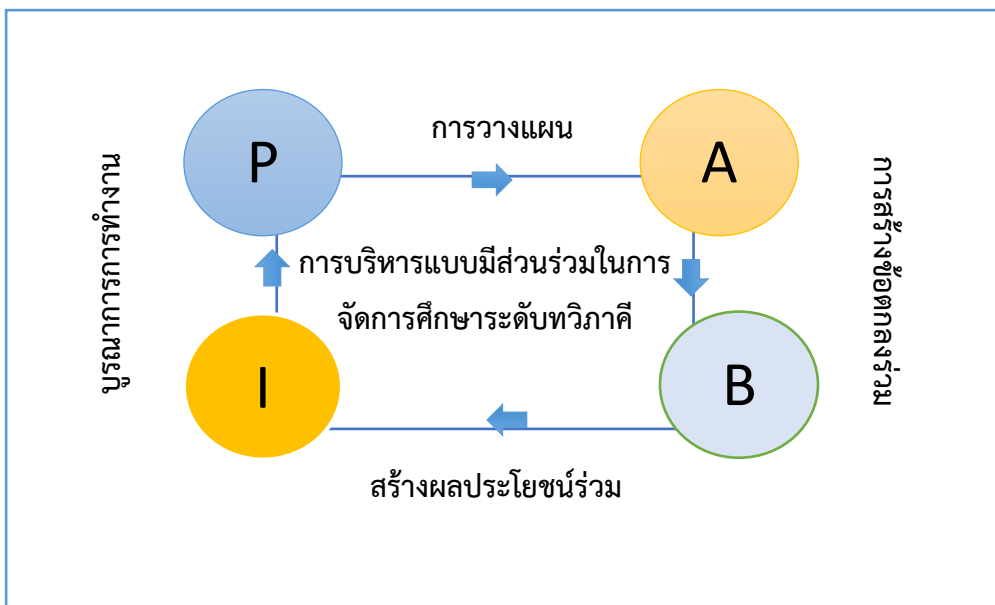

เหมือนกันและได้รับความร่วมมือในทุกฝ่าย ซึ่งงานที่ได้รับมอบหมายอาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกับระดับวุฒิการศึกษา แต่เป็นความถนัดของแต่ละคนมากกว่าในการได้รับงานที่ได้รับมอบหมายในฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กร

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันให้ข้อคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดชัยภูมิ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา วิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องบริหารงานที่บูรณาการความรู้ความสามารถของคนในองค์กร เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เกิดความร่วมมือนำกันรวมทั้ง สถานประกอบการเพื่อความสำเร็จในกิจการนั้น ๆ แต่บางครั้งในแง่การปฏิบัติจริงนั้นครู และบุคลากรทางการศึกษาแต่ละแห่งอาจจะมีหน้าที่ หรือความรับผิดชอบของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป หรือบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในบางกระบวนการเท่านั้น ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วจะมีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงาน แต่ในกระบวนการวางแผน หรือการประเมินผลนั้น ผู้ที่มีส่วนร่วมจะเป็นฝ่ายบริหาร หรือหัวหน้างานมากกว่า ทำให้ความคิดเห็นต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษานั้นแตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา และจำแนกข้อมูลตามแนวทางการพัฒนาแต่ละประเด็น เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1) สถานศึกษาศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล 2) สถานศึกษาศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา อื่น ๆ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีประสิทธิภาพ 3) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษา ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารแบบมีส่วนร่วมในระบบทวิภาคีของสถานศึกษาศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- ธานินทร์ ศรีชมภู และคณะ. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษาศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(3), 120-130.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญสืบ โพธิ์ศรี และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างคุณลักษณะแรงงานฝีมืออาชีพในระดับอาชีวศึกษา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ Veridian มหาวิทยาลัยศิลปากร (มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์และศิลปะ), 9(1), 1268-1287.
- ประทีป นานคงแนบ. (2554). การพัฒนารูปแบบการนิเทศฝึกงานแบบผสมสำหรับนักศึกษาช่างอุตสาหกรรมสถานศึกษาศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1 (6 เมษายน 2560).
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2547). แผนยุทธศาสตร์การอาชีวศึกษา (พ.ศ.2547-2549). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2558). สำนักนโยบายและแผนการอาชีวศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- Lehmann, W.L. (1997). The Dual System of Vocational training in Germany Its Organization, Structure, context and current Debate. Zurich: Kunsthaus Zurich.
- Mary, P. (1924). Creative experience. Retrieved July 10 , 2023, from <https://pqm-online.com/assets/files/lib/books/follett.pdf>